47ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 687 Կ. ՊՈԼԻՍ ՅՈՒԼԻՍ 29/11 ՕԳՈՍ. 1903 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 18 ՋԷՄԱԶԻԻԼ ԷՎՎԷԼ 1321 — 29 ԹԷՄՈՒԶ 1319

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՃԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պոզը Ալի մատսէսի, 38

Խմբագրութեան ու ղրկուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

Մանկասիրաց Եֆիրեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزه‌در
صاحب امتیازی : اوهانس فریه
اداره خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Դուռսառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 Ֆր.	13 Ֆր.

ՅԱՌԱՋԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 գրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԱՇԽԱՐՀԱՒԱՐ ՆԱՐԵԿԸ

Կը խնդրուի Ուսուցչապետ Պէրպէրեան Էֆէնտիէ մէկը ղրկել Տպարան, ստանալու համար 13 հատ ԱՇԽԱՐՀԱՒԱՐ ՆԱՐԵԿՆԵՐը, զորս Մանզումէի ՏՆՕՐԷՆԸ կը նուիրէ Պէրպէրեան Վարժարանի այս տարուան 13 շրջանաւարտներու, զիրենք օժտելու համար կեանքի թանկագին ընկերով մը։

ԿԵԱՆՔԸ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

"ԿԱՏՈՒՆԵՐՈՒ ՕԹԷԼԸ„

Ի ՕԳՈՍՏ. 1903

Մէկ երկու օր առաջ քանի մը տողով ազդարարութիւն մը տեսայ առաւօտեան Թերթիս մէջ, ուր կ'ըսուէր թէ «Անգան կենդանիներու պաշտպան ընկերութիւն»ը զիտում ըրած է հասարակութեան որ չը մատնան իրենց տան կատուն, երբ իրենք երկու շաբթուան համար ամառնային արձակուրդի կ'երթան։ Հէք անասնիկները անօթի ծարաւ մնալու վտանգէն զերծ պահելու համար ընկերութիւնը վեց տարբեր հացէներ կուտար ուր կատուները պիտի խնամուէին մինչեւ որ իրենց տէրերը վերադառնային։

Ասիկա ազէկ առիթ մը սեպեցի «Կատուի օթէլ»ներէն մին այցելելու, ուսում իբր թէ ես ալ կատու մը ունէի իրենց յանձնելիք, հետեւեալ տեղեկութիւնները ժողվեցի Մանզումէի սիրելի ընթերցողներուս և մանաւանդ «ուհի»ներուն սիրուն, ապահով ըլլալով որ անոնք բաւական հետաքրքրական պիտի գտնէին անգլիացի «բամպուլ»ին, «քիտան»ին և «թէքիր»ին մասին զուրցելիքներս։

Կէս օրէն վերջը, իրիկուան մօտ էր երբ Բէյմոնթեանն հասայ, և արդէն կայարանէն շատ հեռու ալ չէ կատուներու օթելը։ Դռնապանը որ ոսկեզօծ կոճակներով համազգեստ կը կրէր, բարեւս առաւ և զիս չխնայ ընդհանուր վերակացուհիին սենեակը տարաւ ուր Օր. Հոքքինս հանձնաւ պէտք եղած տեղեկութիւնները տալ մարդասիրաբար, յանուն...վասունեանին։

Առաջին խօսքը սա եղաւ,—«Կատուները կը սիրե՞ս, անշուշտ հարցնելս ափսորդ է, քանի որ դուն ալ հատ մը ունիս, ըսաւ։ Ես երեք հատ ունիմ, չարուհակեց, սակայն դժբաղդաբար հոս պահելու արտօնութիւն չունիմ։ Վերը վանդակին մէջ են, խեղճ սիրելիներս երբ հոս հասան անօթի ծարաւ օսկրի տոպրակ էին դարձած, կսկլոր, թոմբուլիկ են, օրուան մեծ մասը անոնց մօտ կ'անցուցեմ։»

Ես միշտ, «այո՛, այո՛» կը պատասխանէի ու իր անձնուիրութիւնը կը հիանայի, միեւնոյն ժամանակ քթիս տակէն «Աստուած խելքի պակասութիւն չի տայ» կը կրկնէի։ Կարգը եկաւ շէնքը պտտելու, շէտակն ալ պտտիլը կ'արժէր կատուներուն ախարէին մէջ, որ ամէն տեսակը կը բովանդակէր։

Հաստատութիւնը երկու մասերու բամնուած է։ Առաջինին մէջ, տուն տեղ չունեցողները ձրիաբար կը խնամուին ու կը կերակրուին, մինչեւ որ բաւական տեսքոտ ըլլան, այն ատեն ծախու կը հանուին ի նպաստ անկելանոցին, իսկ այն կատուները որ գեղեցիկ դէմքով, երկար մաղերով և կամ երիտասարդութեամբ օժտուած չեն և զիրենք ծախու առնող մը չգտնուիր, կամացուկ մը «մինէ աղէկ»ներուն կը ղրկուին...։

Հոս Օր. Հոքքինս ցոյց տուաւ մէկ կանգուն մեծութեամբ քառակուսի անտուկ մը ուր կատուն կը զետեղուն իր ընելիք ճամբորդութեանը համար և մնացածը քլորոֆորմը կ'ընէ։ Օրիորդը աւելցուց թէ փիսիկները անուշ քունով մը կը քնանան մէկ մ'ալ չարթնալու պայմանաւ։

Իսկ երրորդ մասը թռչակաւորներուն համար է որոնք շաբաթական 15-20 ղր.ով պատուական կ'ապրին, անշուշտ այս զումարին մէջն են, ննջարանի, կերակուրի և ծառայութեան ծախքերը։ Ամենց ճաշացուցակը կէս առ կէս պիտի ընդօրինակեմ որմէ հասարակէս կը վայելեն թէ՛ ձրիները և թէ՛ թռչակաւորները առանց խտրութեան։ Զեմ գիտեր առաւօտուն քանի՞ին կ'արթննան, սակայն աս գիտեմ որ նախաճաշը ժամ 7ին (Ք. Ե.) է և կը բաղկանայ կաթէ՝ հացի մէջ թաթախեղած։ Ժամը 11ին (Luncheon time) պնակ մը կաթ, մէկին՝ ճաշ. խաշած և փուչը հանուած ձուկ, հետը խաշած բրինձ։ Ժամը 5ին՝ High Tea, կատուի միս և կաթ։ Պէտք է որ բացատրեմ սակայն թէ ինչ է կատուի միսը. ասկայ ուրիշ բան չէ բացի միայն խաշած ձիու միս զոր Ֆրանսացիները այնքան ախորժանօք կը ճաշակեն. հոս միայն կատուներուն կուտան և կարը որ ամէն ժամին կրկնուած է՝ Պոլսոյ փիսիկներու խմած ջուրին տեղը կը բռնէ։ Սա ալ ըսեմ որ աս տեղի կատուները ջուրին համը իսկ չեն գիտեր, իմ տանտէրս ալ տունը կատու մը ունի, ինչ որ ըրի կաթիլ մը ջուր չկրցի խմցունել։ Բերներուն համը գիտեն անոր գամները։

Վերը դրուած ճաշացուցակը ամէն օրուան համար է, բացի կիրակիէ, որ բերանփոխ ընելու դիտումով փիչ մը տարբերցուցած են, ճաշի ժամուն, խաշած բանջարեղէն, հում միս (ոչխարի) և կաթ հրամցնելով։

Անշուշտ թռչակաւորները արտօնութիւն ունին «Ֆիֆ սթէյք»ի կամ «քիւբպասը»ի պէս կամ այլ տեսակ համադամներ ... ապսպրելու իրենց հաշուոյն։

Ձրիները 5—10ը հատ մէկ սենեակի մը մէջ կը ընակին, ուր մէկ երկու սեղան կայ ցածուկ բարակ տաշեղով ծածկուած, նաև գետինը միւնոյնն է որ ամէն օր կը փոխուի։ Սենեկին դուռը և պատուհանները ամառ ձմեռ բաց են և վանդակապատ, այսպէս միշտ մաքուր օդ գտնուելուն կատուի անախորժ հոտէն զերծ կ'ըլլայ որջերնին։

Իսկ թռչակաւորներուն ննջարանը աւելի փառաւոր կահաւորուած է, ամէն մէկը դատ մեծկակ վանդակներ ունի։ Մահճակալնին կողովէ մը կը բաղկանայ, առողջապահական ապահովութեան, վանդակին դրան վրայ «Տիկին կատուներուն մարապետին թէքիրը»ի պէս վերտառութիւններ կան իրարմէ զանազանելու համար։ Վերակացուին ըսածին նայելով, կուռիլ, պռուչտալ չի կայ. ամէնքն ալ խաղաղ կ'ապրին, քուրիկ, ախպարիկ, իրարու երես ճանկրտուել հատատութեան... օրինաց հակառակ է։

Այս օրէնքէն զատ կարգ մը ուրիշներ ալ կան որոնցմէ գլխաւորն է «որ և է կատու առանց քիթը բերանը լուսալ և մաղերը սանտրել տալու՝ արտօնութիւն չունի նախաճաշի գալու։»

Յարգոյ օրիորդը զիս ձիւնի պէս ճերմակ Վանի կատուի մը վանդակին մօտ տարաւ,—հոս Վանի կատուներուն պարսկական անունը կուտան, չեմ գիտեր ո՞րն է շիտակը,—և ըսաւ որ խեղճ կատուին տիրուհին հրաման չունի որ բամպուկը առանց կրծկալի կերակուրի նսայ։

Հաստատութեան ամէն յարկերուն մէջ կարգապահութիւնը կատարեալ էր։

Տանտէրոյ աւելի երկսեռ պաշտօնեաներ, — բոլորն ալ վերը յիշած ընկերութեանս անդամ, — կատուներուն մաքրութեանը կը հսկեն, ամէն առաւօտ, առանց խտրութեան, ամէնուն դէմքը կը լուան և անոնց սանտրոտ մարմիններնին կը սանտրեն։ Իմ այցելութեանս պահուն պատսպարեալներուն թիւը 100ը կ'անցնէր։ Դեղեցիկ մեծկակ պարտէզ մը ալ ունին որ նոյնպէս վանդակապատ է և պայծառ օրերու վերապահուած։

Երբ օրիորդէն հրաժեշտ կ'առնէի կամացուկ մը ինձ ըսաւ. «Երբ որ ձեր արձակուրդի թուականը ոլորէք, քարթով մը ինձ իմացուցէք որ հաստատութեան կառքերէն մին ղրկեմ pet'ին փոխադրութեան համար»։

Հոս նորէն պէտք եղաւ չնորհակալ ըլլալու, դուրս ելլելէ առաջ և գիտէք մինչեւ ինչ անցաւ. «Մեզք ունեցող կատուն հոս կը ծնի»։ Երջանկի էակներ, Լոմոնի կարգ մը տնոք և անօգնական բանուոր էակներէն ա՞ր լաւ բանատուր...։

Այսօրինակ ուրիշ կարգ մը հաստատութիւններ ալ կան ձիերու համար որ այլեւս աշխատելու կարող չեն, ծեր շուներու համար որոնց մասին ուրիշ անգամ ալ գրելու առիթը ունենամ։

Կը վախնամ որ կատուները զիս շատ հեռու տարին, այս անգամ եթէ ներելու որ ըլլաք յաջորդ նպամակաւոր աւելի պէսպիսութիւն կը դնեմ թղթակցութեանս մէջ։ Այս անգամուանս՝ ԿԱՏՈՒՆԵՐՈՒ ԿԵԱՆՔԸ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ եղաւ, չէ՞...։

Սակայն վերջացնելէ առաջ, երկու խօսք անոնց, որոնք կը փափաքէին որ շաբաթը անգամ մը գրեմ, փոխանակ երկու շաբաթը մէկ անգամի։ Անոնց ալ սա առածը. «Փեսայ ուշ եկուր ա՛նուշ եկուր»։

ՍԲՕՐԹՄԷԷՆ

ՊԱԼԸՔԼԸՆ

Հնաւանդ սովորութեան մը համեմատ միրգնեայք իրենց մեռելները կայցելեն և զանոնք օրհնել կուտան, այս սովորութիւնն այնքան վսեմ, այնքան զգեցիկ է որ անոր դէմ գրել մեղանչել պիտի ըլլար։ Սակայն միւս կողմանէ տխուր պարագաներ մեզ գրել կ'ստիպեն։

Մեր սիրելեաց վերջին հանդուստարանը՝ գերեզմանը սրբատեղի մը ճանչցած ենք, և երբ հոգ՝ այդ սրբատեղւոյն մէջ անտեղի արարքներ ի գործ կը գրուին նոյն իսկ հայերու կողմէ չենք կրնար մեր բարկութիւնը, կամ յուզումը զսպել։

Բանանց երբ հոգ գերեզմանի մը վրայ, ու անոր վշտացեալ ընտանիքին ներկայութեան—Դասան՝ Տէր զաւակիկ—ի նման հանգստեան շարական մը կը կարդայ անլիկն խուսոտ ձայն մ'է «Վիշնէլի վար քայմարլիմ» կը պոռայ, որ կուգայ զայն խափանել։ Ի զուր այդ ձայնին ամենքս ալ այդ մարդուկին կը նայինք մենք մեզի հարցնելով թէ՝ ինչպէ՞ս կարելի է և՞ր սրբավայրին բանալիրի երեւոյթը տուող չրջուն վաճառականներու մուտքը։

Երբ Սամաթիոյ Թաղ. Խորհուրդը ամէն զոհողութիւն յանձն առնելով Պալըքլին որմնափակեց անշուշտ ատոնց մուտքը արգիլելու համար էր, եթէ ներելի պիտի ըլլար ասանկ ամէն չնախանդիրներու մուտքը, ինչո՞ւ այդքան դրամ ծախսել և կամ թէ գործը իր նպատակին ծառայացնելու համար ինչո՞ւ քէհեա մը և կամ պաշտօնական անձնաւորութիւն մը հոն չդրկել առաւելագոյն որպէսզի արգիլուի վերոյիշեալներուն մուտքը և մնայ գերեզմանը սուրբ և մաքուր ինչպէս որ պէտք է։

Սա՝ չրջուն վաճառականներուն մուտքէն վերջ մեզ համար նուազ ցաւալի չէ տեսնել, անխիղճ, անզգայ, անբարոյ զիպուածներ՝ որոնք առանց նկատի առնելու տեղւոյն սրբութիւնը և ժողովուրդին յուզելը վիճակը, — իբր թէ Գաֆէ Շանթանի մէջ ըլլային, —այլանդակ ու աղտոտ բառեր կ'ուղղեին կանանց և օրիորդներու հասցէին, որոնցմէ մին սասիկ յուզուած ըլլալով, դասը տուաւ այդ պարոն զիւղպէներուն։

Մարդ ի՞նչ խղճի տէր ըլլալու է, արքատեղի մը մէջ այդ օրինակ խայտառակութիւններ ի գործ դնելու և աղջիկներու հետ կատակաբանելու համար որոնք իրենց վկշոր կուլան։

* * *

Բիչ անգին հորը իրեն մենաշնորհ ընող մարդու մը և Գումգաբուցի կընկան մը կռիւն է որ նորէն կուգայ խափանել քահանային երգը ու իր մօտ կը հաւաքէ այդ վշտացեալներու խումբը։

Այդ բանակռիւի միջոցին երկու կողմէ իրարու ուղղուած յիշոցները ինչպէս ուրիշներ՝ զիս ալ կը կասկածեցնեն։ Զեմ գիտեր ինչ կը նշանակէ հորը մենաշնորհ ընել, վերջապէս պախարակելի նորոյթ մը որ միմիայն մեր մէջ մուտ դուած է։

Այս իրաւացի դիտողութիւններէս վերջ մի քանի խօսք ևս։

Պալըքլիի դրան քովէն մինչեւ բարձունքը ելլել գրեթէ անկարելի է, ասոնց պատճառն ալ փուչերու բաւական բարձրացած ըլլալը ու ճամբաներու անգոյութիւնն է։

Այդ վայրի խոտերը ու փուչերը արմատախիլ ընելով եթէ croisé ճամբաներ չկիսուին թէ գերեզմանը խոսան դաշտ մը չպիտի ներկայէ և թէ աւելի տեսք պիտի ունենայ։

Եւ սա յիշածներուս համար պէտք եղած դրամն ալ պարզապէս entrée մը հասատակելով կարելի է գտնել։

ՅՈՎՀ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Մեր Սիվրիհիսարի զորձակալն է Մեծ. Տիար Գէորգ էֆ. Զէթինեան, որուն դիմելով կարելի է բաժանորդագրուիլ։

ԱՄԵՆ. Տ. Տ. ՄԱՂԱՔԻԱ ԱՐՔԵՊ. ՕՐՄԱՆԵԱՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՄԱՅՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՅՈՑ

ՈՐՈՒՆ ԱՆՈՒԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁՆ Է ԱՅՍՕՐ

ԴՊՐՈՅԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Վարդավառի կիրակի օրը, կատարուեցաւ տեղւոյս Ս. Մատենական երկսեռ վարժարանաց մրցանակաբաշխութիւնը։ Դպրոցին՝ սրահը չքեղապէս կահաւորուած և բեմը Սամ. դրօշակներով և Ն. Կ. Վեհափառութեան անուան ձօնուած վերտառութիւններով զարդարուած էր։ Ժամը 2ին Վահէ. Կուսակալը՝ հետեւորդներով իր այցելութեամբը պատուեց դպրոցը, ի մեծ ուրախութիւն հայ-համայնքին։ Սնմիջապէս սկսաւ հանդէսը «Համիտիյէ»՝ քայլերգով, զոր յոսնկայս ունկնդրիցին հանդիսականք. ապա չրջանաւարտներէն Բ. Իրմիլեան, Թուրքերէն առնախօսութեամբ մը, հայ տարրին երախտագիտական զգացումները յայտնեց առ փառատան Դարն Օսմանեան և անոր պետ՝ լուսամիտ և հպատակաէր կայսեր։ Տեղւոյս երիտասարդներէն նուագախումբ մը, ընտիր կտորներ կ'ածէր։ Հուսկ ուրեմն խօսք առաւ վարժարանին անօրէն Ռուբէն էֆ. Պալեան, և Վահէ, հիւրերուն չնորհակալութիւններ յայտնելէն ետքը, նման անոք աղքատ աղջիկ մը սակայն որ պատիէն դրամագլուխ չունէր, ա՛ն ալ կորսնցընելէ ետքը կրնար անտարբեր մնալ ու չդարժիլ։ Այս արդար նկատողութիւններով իրաւունքս պաշտպանեցի, թող չտուի որ մարդ մեռնելէն ետք հայրդ ամուսնանայ ուրիշի մը հետ, քանի որ այն իրաւունքը գնած էի ամէնէն նուիրական մէկ բանովս և մանաւանդ վստահ էի որ Պ. Շարամալ ինձմէ արժանաւոր ընտրութիւն մը պիտի չկրնար ընել իր ծանօթ յեղկոկ բնաւորութեամբ։

Ամուսնացանք, երբ դուք արդէն հեռացած էիք Պաքուէն, հիմա ամէն աչք իմ չուրջս ուղղուած էր հասկնալու համար թէ, ե՞րբ պիտի սկսի գլխորել, որովհետեւ հարստութեան աչք ունեցող հարիւրաւոր ընտանիքներ որ իրենց աղջիկը անոր գլխուն հանել կ'աշխատէին, կատաղի հակառակորդ դարձած էին ինձ և ամէն վայրկեան թիթեռ մէկ սխալս կ'սպասէին զայն չարախօսութեան նիւթ ընելով զիս անուանարկելու համար։

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

ՔԱՍԻՄ 197

ԿՆՃՈՒՈՅ ՀԱՆԳՈՅՑ ՄԸ

ԶԷՊ

ՏԵՂԱԿԱՆ-ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ե.

Շատարը որ առիթ կը փնտռէր իր անձնուիրութիւնը տիկինին յայտնելով անոր բարեհաճութեան արժանանալու, Վրացիին՝ Պ. Շարամալի վրայ զգուշացրած խիստ հակողութիւնը առիթ բռնելով սկսաւ մանրամասնօրէն պարզել իր տեսութիւնները թէ ինչ վտանգաւոր հետեւանք կրնար ունենալ սասկի ծանր ընթացք մը։

Դեռատի տիկինը Շատարի մեկնելէն ետք երկարօրէն մտածեց. արդարեւ յոսի արդիւնք պիտի ունենար այս ճընշումը, բայց ի՞նչ կրնար ընել. պահ մը որոշեց Պաքու վերադառնալ, ո՛հ, այն տեղի զրպարտութիւնները, բամբասանքները, նախանձորդ տիկիններու իրեն ուղղելիք անարգանքները յիշելով, սարսափեցաւ. Բարիզի մէջ գտնէ ադ սրամաչուքներէն զերծ էր։

Խեղճ կինը որ պարկեշտ ու նախանձելի կեանք մը վարել կը փափաքէր ամուսնական յարկին տակ, հիմա ալ սասկ անակնկալ տառապանքներու կ'ենթարկուէր։ Օր մը, երկուք չարուն նակ ասով զաղեցաւ. ուրիշ միջոց չունէր, մինակ Մելինէն կար, եթէ անիկայ Բարիզ գալ հաճէր, ամէն բան կը կարգադրուէր։ Ուշիմ, խելահաս աղջիկ էր Մելինէ, մանաւանդ հեղինակութիւն ունէր հօրը վրայ, զոր կընար ուղղութեան հրաւիրել, բայց ի՞նչ օգուտ որ անիկայ ալ զղջանք կ'զգար իրմէ, չէ թէ միեւնոյն յարկին տակ բնակիլ, երեսն իսկ տեսնել չէր ուզեր իրեն։

Ինչ որ ալ ըլլար սակայն, ո՛րչափ ալ զինքը տաէր Մելինէ, վերջապէս պրտը պիտի բզքտէր հօրենական յարկին քայքայուիլը լսելով. ուստի իբրեւ վերջին ճար՝ երկար մտածումներէ ետք որոշեց գիմում ընել անոր զգացումներուն, ու գրաւեղանին գլուխը անցնելով հետեւեալը գրեց.

Սիրելի՛ Մելինէս

Զեմ գիտեր որ կը թռչտարե՞ս ինձ այս առաջին ու վերջին նամակս գրելու։ Բայց ինչ ալ որ ըլլայ զգացումդ ինձ նկատմամբ, ո՛րչափ ալ յոսի գաղափար գոյացուցած ըլլաս իմ վրայ, կ'աղաչե՛մ ուշադրութեամբ կարդա՝ այս նամակը որ անկեղծ սրտէ մը կը բղխի։ Նախ սա ըսեմ որ առաջին օրէն սկսեալ բուռն սէր տածած եմ քու անձիդ նկատմամբ, բայց համարձակութիւն չեմ ունեցած զայն արտայայտելու։ Զմեղադրեցի և չեմ ալ մեղադրեր զքեզ երբ այնպէս սկսած մօրդ ողբալէ մահէն ետք լքեցիր Պաքուն ու գնացիր Պօլիս հաստատուելցար. ասիկայ զգայուն սրտի մը համար շատ բնական էր. միւս կողմէ սակայն դէթ անդամ մը պէտք էր հետաքրքրուէիր թէ, ի՞նչ կ'անցնէր կը դառնար հօրենական յարկիդ տակ։

Մեր ամուսնութիւնը շատ անտեղի թուեցաւ աչքիդ. Պ. Շարամալի նման պատուաւոր հանքատէր մը, միլիոնատէր հարուստ մը պէտք չէր որ ինձ նման աղքատ աղջկան մը հետ ամուսնանար երբ մանաւանդ պատուաւոր ընտանիքի մ'ալ չեմ պատկանիր։ Տե՛ս քու ըսելիքներդ ես կ'ըսեմ և իրաւունք կուտամ քեզ երբ այսպէս կը խորհիս, բայց միթէ որո՞ւնն էր յանցանքը։ Ես ասպնկ մարդու մը դոյութենէն իսկ տեղեկութիւն չունէի, ի՛նք հետամուտ եղաւ ինձ, ինք հետապնդեց, ուր որ գնացի օձիքս թող չտուաւ, ի՛ր գործակալները, հացկատակները, միջնորդները անհրեւակայելի թակարդներ լարեցին առջեւս, ոսկիներու դէզերով չացուցին աչքս և այսչափ յարձակումի դէմ իր անձը պաշտպանել դիւրին չէր կարծեմ հաղիւ տասներեքին տարեկան անփորձ, աղքատ, փառասէր աղջկան մը համար երբ մանաւանդ պաչարուած ըլլար շահամոլ, ստոր ին ազգականներէ։

Մեղանչեցի, կը խոստովանիմ, բայց խաբուեցայ և պատասխանատուն հարդ է այս անմեղելի մեղքիս։ Ադոտ կեանքի մը մանրամասնութիւններով չեմ ուզեր պղտորել անմեղ հոգիդ Մելինէս, բայց երեւակայէ որ ամէն աղջիկ ճիշտ քու զգացումներդ տածող օրիորդ մ'է և այս անարժան մայրդ ալ հակառակ իր աղքատութեանը, հակառակ անարգ ընտանիքէ մը սերած ըլլալուն, ամէնէն մեծ չափովը կը կրէր պատուոյ զգացումը և երբ առիթը ներկայացաւ, հայրդ երկրորդ ամուսնութիւն մը կնքելու հարկին տակ էր, միթէ կարելի՞ բան էր որ առիթը փախցնէի ու կորսուած պատիւս փոխարինութիւնը չպահանջէի, մանաւանդ որ հօրդ ինձ նկատմամբ գործադրած հետապնդումները իրենց արդիւնքը ունեցած էին և մայր եղած էի... դժբախտ կացութիւն։

Սիրելի Մելինէս, նկատողութեան առ աս պարագաները, դորսէն մէկը նկատէ զքեզ, մօրդ մատնան կսկիծը վայրկենի մը համար մոռցիր, խաբուա՛ծ, անպատուած, ինչուու վրայ եղող աղջիկ մը ե՛ր երեւակայութեանդ առջեւ և այն ատեն ճշգրիտ կերպով կրնաս կշռել իմ կացութիւնս։ Փողոցի կիներուն թիւին վրայ հատ մ'ալ աւելցընելէ ուրիշ ի՞նչ պիտի ընէի ես անկէ ետք, ա՛լ պատիւ, պարկեշտութիւն, ապագայ կրնայի երազել, անունս պիտի հոչակուէր անդամմը և ամէն հեշտանք, հարուած մ'ալ իր կողմէն պիտի աւելցընէր վրաս վստահ ըլլալով որ պատիւը գոյութիւն չունի իմ մէջս։

Հարուստ Օրիորդ մը գուցէ իր ոսկիներու դեղով ընտանեկան համբաւով և ուրիշ առաւելութիւններով յաղթէր ամէն չարախօսութեան ու այն ատենն պէտքը չի զգար պատիւովը ապրելու, ինձ նման մը սակայն որ պատիէն դրամագլուխս չունէր, ա՛ն ալ կորսնցընելէ ետքը կրնար անտարբեր մնալ ու չդարժիլ։ Այս արդար նկատողութիւններով իրաւունքս պաշտպանեցի, թող չտուի որ մարդ մեռնելէն ետք հայրդ ամուսնանայ ուրիշի մը հետ, քանի որ այն իրաւունքը գնած էի ամէնէն նուիրական մէկ բանովս և մանաւանդ վստահ էի որ Պ. Շարամալ ինձմէ արժանաւոր ընտրութիւն մը պիտի չկրնար ընել իր ծանօթ յեղկոկ բնաւորութեամբ։

Ամուսնացանք, երբ դուք արդէն հեռացած էիք Պաքուէն, հիմա ամէն աչք իմ չուրջս ուղղուած էր հասկնալու համար թէ, ե՞րբ պիտի սկսի գլխորել, որովհետեւ հօրդ հարստութեան աչք ունեցող հարիւրաւոր ընտանիքներ որ իրենց աղջիկը անոր գլխուն հանել կ'աշխատէին, կատաղի հակառակորդ դարձած էին ինձ և ամէն վայրկեան թիթեռ մէկ սխալս կ'սպասէին զայն չարախօսութեան նիւթ ընելով զիս անուանարկելու համար։

(Շարունակելի)

կարդաց տեղեկագիրը, որմէ կը հասկըցուէր որ վարժարանը ունէր 450ի չափ երկսեռ աշակերտ, 14 ուսուցիչ և ուսուցչուհիներով, ներկայ չրջանին համար կուտար 5 աւարտականներ, որոնց անուններն են։—

Պարոնայք, Տիրան Պէյլէրեան, Բեդրակ Իզմիրլեան, Թովմաս Թովմասեան, Դէորդ Բիւմիւքեան, Աւետիս Մինասեան։ Կուսակալ Թէվֆիք պէյ՝ իր իսկ ձեռքով յանձնելու պատիւն ըրաւ չըրջանաւարտներու վկայականները, խրատելով որ, օգտակար և հաւատարիմ քաղաքացիներ ըլլան։ Ապա մրցանակաց բաշխումը տեղի ունեցաւ։ Մանուհայ կողմէ երգուած թուրքերէն ուղերձէ մը վերջ, Վսեմ. Կուսակալը ջերմագին չնորհակալութիւններ յայտնելէ ետք անօրէնին, գոլրոցին համար ի հարկին դիրութիւններ ընծայելու խոստումով՝ մեկնեցաւ։

Թաղ. Խորհուրդը այս տարի աղջկանց վարժարանին ընտիր ձեռագործները, այդ հանդէսին մէջ աճուրդի ձեւով վաճառելու լաւ գաղափարը ունեցաւ, որ մեծապէս յաջողեցաւ. տեսնելու բան էր թէ ինչպէս եռանդով կ'ուզէր ցնծէին զինը իւրաքանչիւր կտորի, մինչև 100, 130, 150ին բարձրացնելով իրենց զաւակաց ձեռագործները. հեռուելի բան մըն է այս. արդեօք կարելի չէ՞ ամէն տեղ այսպէս ընել։ Կը հաւատանք թէ, այս տարի ակէ 40 լիրայի չափ զուտ հասոյթ մը գոյացաւ. պէտք չէ մոռնալ որ ձեռագործներն ալ իրապէս գեղարուեստական գործեր էին՝ և ճաշակի տէր անձանց կողմանէ արժանաւորապէս գնահատուեցան. այս մասին չնորհաւորելի են դաստիարակուսուցչուհի Տիկին Պալեան և իր օգնականները։

Ուշ ատեն, կարծես ակամայ, մեկնեցան ծնողք չատ լաւ տպաւորութիւններ տանելով իրենց հետ։

* * *

Իրրեւ քարոզիչ քաղաքս դրաւիրուած էր Թօմարզայի վանքին միաբան Տ. Դէորդ Վրդ. Պօյաճեան. քանի մը չաբաթէ ի վեր հոս կը գտնուի և պաշտօնին ձեռնարկելու համար կը սպասէ Առաջնորդական արտօնութեան։ Լսայոյս ենք թէ Կեսարիոյ առաջնորդ Գեր. Տ. Տրդատ Սրբազան, անչուշտ բարեհաճութիւնը պիտի ունենայ նոյնը չնորհելու, բան որում քարոզիչ եկեղեցականի մը պէտքը անհրաժեշտ է հոս։

Ս. Ա. ԴԱՍԱՊԵԱՆ

23 Յուլ. 1903 Գօնիա,

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՆՈՐԸՆՏԻՐ ՊԱՊԸ.—Հռոմ, 5 Օգս.— Պապին թագադրութիւնը որոշուած է Օգոստոս 9ին Ս. Պետրոսի մայր եկեղեցիին մէջ։ Թէեւ կ'ուզուէր թագադրութեան թուականը ուշացնել, և կարդինալները յայտարարած էին Հռոմ մնալ մինչեւ Օգոստոսի վերջը, բայց Պապը չուզելով զանոնք այս տաք օրերուն հոս պահել, որոշեց որ հանդէսը կատարուի անմիջապէս։

* * Նորընտիր Պապը չնորհաւորական բազմաթիւ հեռագիրներ կ'ընդունի տակաւին։ Իր անձնական քարտուղար կարգուած է մսնսէնիօր Պէչասան։ Իթալի թերթը կ'ըսէ թէ Պապին երկու քոյրերը, որոնք իրեն հետ Վենետիկ կը բնակէին, Հռոմ պիտի գան ու վանքի մը մէջ պիտի բնակին։ Թրիպունա կը հաւատայ թէ կարդինալ Կրիշա աւստրիական կառավարութեան կողմէ Բամբերկա կարդինալին դէմ վերօրի իրաւունքը չէ գործադրած, այլ մի միայն ջանացած է իր կառավարութեան բաղձանքը հաղորդել և ընտրել կարդինալ մը որ չչարունակէ Վատիկանի քաղաքականութիւնը, մանաւանդ Իտալիոյ նկատմամբ։ Այս մասին Թրիպունա խօսքին նայելով, Աւստրիա-Հունգարիա և Գերմանիա համաձայն են։

Թրիպունա եւ ՃիօռՃալէ s'Իթալիա կը հրատարակեն Փակարանին օրական տեղեկագիրները որոնք անծանօթ բան մը չեն պարունակեր։ Պապը իր հիացողներէն մէկուն ըսած է թէ, ինք ա-նոր համար Պիոս անունը առած է որովհետեւ առաջին հինգ Պիոսները սուրբեր եղած են։ Նախ և առաջ կը խորհէր Պենէդիքթոս, Եւլինիոս կամ Բլէմանթէ Վենետիկեան Պապերու անուններէն մէկը առնել, բայց վերջը Պիոս անունը նախընտրեց։

* * Վարչապետ Մ. Մանարուէլլի հեռեւեալ հեռագիրը ղրկած է գաւառապետներուն։

«Նոր Պապը իր ընտրութիւնը ծանուցած չըլլալով արքայական կառավարութեան, կը հրաւիրեմ չը մանալ այն եկեղեցական հանդէսներուն մէջ որոնք պիտի ըլլան ի պատիւ Պապին։» Թրիպունա կ'ըսէ թէ այս հրամանները համաձայն են կառավարութեան անկողմնական և արժանաւոր ոգիին։ Կառավարութիւնը չի զրդռուիր այս պարագային, այլ սակայն բացարձակ անտարբերութիւն ալ չի ցուցներ հանդէպ անոր որ ճանչնալ չուզէր Իտալիոյ օրինաւոր գոյութիւնը։

«Կառավարութիւնը չի կրնար տանիլ իր ակնածութիւնը մինչեւ պատուելու աստիճանին զայն որ ցուցուց թէ չուզեր հանիլ Իտալիոյ պետութիւնը իբրեւ իր օրինաւոր կառավարութիւնը, իբրեւ իր վերին պետը, ինչպէս բոլոր քաղաքացիներէ աշխարհը կը դատէր։ Իթալի ջերմագին կը դնահատէ Մ. Ծանարտէլլիին հեռագիրը «Տէրութիւնները, կ'ըսէ, համաձայն են ճանչնալու այն վարուելակերպը զոր ցոյց տուած է Իտալիա ապահովելու համար Փափարանին ազատութիւնը և նոր Պապին յայտարարութիւնը։ Բոլոր այս բաներուն, Պապը կը պատասխանէ ակնածանքի և կենցաղագիտութեան ձեւերով հանդէպ կառավարութեան և ազգին։ Մ. Ծանարտէլլի պետութեան արժանապատուութիւնը պահպանելու համար ուրիշն տեղացաւ հրամայել գաւառապետներուն չը ճանչնալ այն ընտրութիւնը զոր Վատիկան ուզեց դիմացնել կառավարութեան։

* * Կարդինալ մը, ՃիօռՃալէ s'Իթալիայի խմբագիրներէն մէկին հարցման պատասխանելով, յայտարարած է թէ Սարթօ կարդինալը ընտրուած է անոր համար որ խստակրօն Պիոյ մը ուզուած է մանաւանդ։ Գալով Իտալիոյ նկատմամբ ունեցած կացութեան, կարդինալը ըսած է թէ Պապը պիտի ջանայ ամէն վէճէ խուսափիլ, բայց հաշտութիւնը երեւակայութիւն է հիմակու

ՍԻՐՈՒԻՆ ՀԱՆԴԷՍՄԸ

Երէկ տեղի ունեցաւ Բուսմէլի Հիսարի Ս. Թադէոսեան վարժարանի ասարի Ս. Թադէոսեան վարժարանի ամավերջի հանդէսը, եկեղեցւոյն պարտէզին մէջ, ի ներկայութեան խուռն բազմութեան մը որ կը բաղկանար տեղացիներէն զատ շատ մը, չրջակայ գիւղերէ եկողներէ։ Ներկայներուն մէջ կը զարնուէր Բրօֆ. Ց. Ի. Ճէճիդեան ու իր Տիկինը։ Ներկայ էին նաեւ Բօմիսէր էֆ.ն, Գերմանական հիւպատոսարանի թարգման Նորաբեան էֆ. իր Տիկինը, Պոյսոը—Գիւղի Բահանան և ուրիշներ։ Հանդիսին կը նախագահէր Գեր. Տ. Ներսէսն կը նախագահէր Գեր. Տ. Ներսէս վրդ. Դանիէլեան։ Համիտիէ քայլէն վերջ զոր հանդիսականները ունկնդրեցին յոտնկայս, Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն Սրուանդ էֆ. Ջելուչեան կարդաց տեղեկագիրը, ամփոփ ու խիստ շահեկան տեղեկագիր մը։ Շարադրութիւն յայտնեց Ռոսմը—Գիւլէճի հայ ուսանողներուն, սիրոյ «որոնք ըսաւ, թէ՝ նիւթապէս և թէ բարոյապէս օժանդակ կը հանդիսանան մեր վարժարանին։ Անոնք, ամսական կէս ոսկիի վճարումէն զատ, սահմանած են նաեւ վարժարանին մէկ դասերը։ Այս տարի դասախօսները եղան Պ.ք. Հրանդ Շիրինեան, Լեւոն Մեսրոպեան և Նշան Թօքմաճեան։» Աշակերտները ճառեր խօսեցան, հայերէն, Թուրքերէն և Ֆրանսերէն։ Մանկապարէզի տղոց երգերն ու խաղերը, որոնց դաշնակի վրայ կ'ընկերանար Տիկ. Շիշմանեան, մեծ յաջողութեամբ կատարուեցան ու անհունապէս զուարճացուցին հանդիսականները մեծ գոհունակութիւն պատճառելով անոնց։

Մասնաւոր յիշատակութեան արժանի պէտք է մեր երգած «պէտքի օրոր»ը որով այնքան քրքիջներ ելան։ Նաեւ տեղի ունեցաւ երկու օրամախօսութիւններ որոնց մասնակցողները լաւ կերպով կատարեցին իրենց դերերը։ Մրցանակներու բաշխումէն վերջ, Բրօֆ. Ճէճիդեան էֆ. հրաւիրուեցաւ քանի մը խօսք ընելու։ Յարգելի Բրօֆէսորը իր պերճ խօսքերուն մէջ անդամ մըն ալ ցոյցաց իր ծանօթ ճարտասանի կարողութիւնները։ Ամէնէն աւելի շեշտեց տղուն արժանիքը, ու տղաքներուն դառնալով իմաստալից ուղերձ մը ըրաւ, որ մէկէ աւելի անգամներ ծափերով ընդհատուեցաւ։ Բրօֆէսէորը անդրադառնալով տեղեկագրին այն կէտին ուր՝ չնորհակալութեանց մեծ բաժին մը տրուած էր Գուլէնի հայ ուսանողներուն, ըսաւ. «անհնարելի կը հրճուիմ ես ամէն անգամ որ կը տեսնեմ թէ՝ իմ սաներս մինչ պատրաստ են տալու իրենց օժանդակութիւնը հոն ուր պէտք կայ անոր։ Այսպէս տարի Լեւոն էֆ. Բիրիշճեան, այս տարի ուրիշներ դասախօսեցին, ու ես վստահ եմ որ ամէն տարի Գուլէճին մէջ չպիտի պակսին այդ ազնիւ ու նուիրական պարտքը կատարողներ։» Ճէճիդեան էֆ. չնորհաւորեց Հոգաբարձութեան անդամները, մանաւորապէս Զաքարեան էֆ.ն, «որուն ջանքերովն են որ, ըսաւ, վարժարանը հասած է իր այսօրուան վիճակին և որո՛ւն կը պարտինք այսօր մեր աչքերուն պարզուած այս հրճուեցնող արդիւնքը։» Նախագահը, Գեր. Ներսէս Վարդ. ևս խօսեցաւ տպաւորիչ կերպով մը ու պահպանիլով մը փակեց հանդէսը։ Հանդիսականները հաճելի տպաւորութեան մը տակ մեկնեցան, սրտագին չնորհաւորելով Հոգաբարձութեան և Ուսուցչական մարմնոյն անդամները։

Հոս պէտք չէ մոռնալ ըսելու թէ՝ հանդէսին յաջողութեանը մեծապէս նպաստած են Սամաթիոյ վարժարանին ուսուցչուհիներն Օր. Պէպրիս Վարդանեան ու մանկապարտիզպանուհի Օր. Նուպիկ, որոնք Հիսար գտնուելով հանդէսին փայը աւելցնելու համար ոչ է լանք չէին ղացած։

ՀԱՆԴԻՍԱԿԱՆ

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ
ԱՋԳ. ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ

1903 Յուլիս 20—Յուլիս 10

1. Գրիգոր Յարութիւնեան սարիրէ ընդ. Բրիստինէ Անդրէասեանի։
2. Լէոնիտաս Սինեմ Գասպարեան եաղմաճի, ընդ. Էօժէնի Միհրան Հայիրեանի։
3. Մկրտիչ Գէորգեան անգործ ընդ. Աղաւնի Սենեքերիմեանի։
4. Օնոնիկ Տ. Գէորգ Պաղալեան թօհաֆճի, ընդ. Միւրոնիկ Աստուր Բամճեանի։
5. Գասպար Մանուկեան չէմիչիէճի ընդ. Վիքթոր Համբարձումեանի։
6. Աստուածատուր Տ. Մաթէոս Ներկարարեան Բ. թարգման Ֆրանս. դեսպանատան, ընդ. Բէրրի էրի Մ. Մը-կըրտիչ Ֆրէնկեանի։
7. Երուանդ Տիգրան Փափազեան գապճի ընդ. Բերուշ Յակոբեանի։
8. Տիգրան Յակոբ Լոքմակէգեան ոսկերիչ ընդ. Սիրուհի Սահակեանի։

ՄԱՆԱՆ

Բանպակի հրապարակը, ինչպէս անցեալ շաբթու, այս շաբթու եւս կայուն և հաստատ վիճակ մը ունեցաւ. բամպակի գնին վրայ ո և իցէ փոփոխութիւն ցոյց տուող հեռագիր չեկաւ այս շաբթուան ընթացքին մէջ։ Ինչպէս հոս, նոյնպէս Սեւ Ծովու նաւահանգիստները, մանածի վրայ այնքան գոհացուցիչ կերպով գործ չկայ, հակառակ մանիֆաֆուրայի վրայ եղած քիչ չատ կարեւոր գործառնութեանց, և արդէն ամէն ատեն այսպէս է, մանածի վրայ գործ եղած ատեն մանիֆաֆուրայի վրայ գործ չըլլար և փոխադարձաբար։

Այս շաբթուան ընթացքին մէջ, Իզմիրի ֆապրիքան տեսնելով իր ապրանքին գնին սղութիւնը բաղդատմամբ եէտի Գուլէի և Նամանլանդ Պօմպայի ապրանքներու գիներուն հետ և այս պատճառաւ բոլորովին անգործութեան մատնուելով, մէկէն իր գինը 30½ ղրուշի իջեցուց. և դեռ յոյս կայ որ ալ աւելի իջեցնէ։

ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆԵՐ

	Կ-ՆԽԻԿ ՆԷՊՕ Լ. Օ. 100ԷՆ
Եէտիգուլէ Ա. վաթէր թիւ 4	30
» Բ. »	29
Իզմիր վաթէր »	30½
» էքսթրա »	33½
Սելանիկ վաթէր »	32-32½
	(61 օր պայման կամ 2% զեղչ կանխիկ)
Իտալական վաթէր	4-14 32—33
» էքսթրա	12-14 39—42
» »	18-24 44½-45½
» վաթէր	20 45—46
Պելժիական Ա. »	4-14 29
» Բ. »	4-14 28
Պոհայ »	4/10 28½—29
Անգլիական էքսթրա	12-14 42—45
» »	18-24 49—50
» վաթէր	20 46—47
Իտալական. կարմիր վաթէր	20 64—65
Զուիցերական » »	20 66—67

ԹԷՎԱՖԻՀԱԹ

Համիտիէ Հիճազ Թիմուր եօլը իւրուն իսկզի իթա իմիմէսինէն տօլայը իպրազը Համիտէթ իթմիշ օլան Թաշլըճա էշրաֆիտան միթէվէֆա Հաճի Սապիթ աղանը մախտումը իզզէթլու էօմէր պէյէ ըրիմպէի Սամիյէ սընկը անիսի թէվֆէին պուրուլմուշ տը։

* * *

Ատանա վիլայէթի տախիլինտէ Հասա գաղասը գայմագամլըղը Մոթ գայմագամը Շէֆիգ պէյէ թէֆվիզ պույրուլմուշ տը։

ՆԸՇԱՆ

Համիտիէ Հիճազ Թիմուր եօլը իանէսինտէ սայ ու զայրէթի մէշհուտ օլան միրիմիրանան սատէթլու Մէհմէտ փաշայա թէպտիկէն իլինճի ըրնթ պէտէն Մէճիտի։

ՄԻՏԱԼԻԱ

Թայլըճա միթէսարբիը ֆէրիգ սատէթլու Սիւլէյման փաշա հաղրէթլէրինէ ալթուն Լիյագաթ։

ՆԵՐՔԻՆ

ԽՏԻՎԸ. — Ֆար տ'Ալեֆսանտրի կը գրէ թէ, Խտիվը առ առաւելն սեպո. 20ին Ալէքսանդրիա պիտի հասնի։

ԱՆԳԻԼԻԱԿԱՆ դեսպան Սըր Նիքոլաս Օքսնոր առջի օր ընդունելութիւն մը կատարեց, Էտուարտ թագաւորին թագադրութեան տարեդարձին առթիւ։ Վեհ. Կայսեր և Կայսրուհւոյ թեան պատուիրակները չնորհաւորեցին դեսպանը։ Բոլոր պահականաւորը դրօշազարդուած էին. իրիկունը հացկերոյթ մը տուաւ դեսպանը։

ԹՈՒՐԲԻՒ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ. — Աթէնքի Օսմ. դեսպանատան գործակատար Սատրէտտին պէյ, ուրբաթ օր տեսակցութիւն մը ունեցաւ Յունաստանի արտաքին գործոց նախարար Մ. Բալլիի հետ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.—Բեթերսպուրգի պուլկար գործակատար Մ. Սթանչօֆ Սոֆիա հասաւ արձակուրդով։ Հունգարիայէն անցած ատեն տեսակցեցաւ Ֆերտինանտ իշխանին հետ։

—Պատերազմական նախարարը գաւառներու զինուորական կայանները քննելէ ետք, դարձաւ Սոֆիա։

ՔԻԱՏՀԱՆԷԻ անուշ ջուրերուն համար աղբիւրներ պիտի շինուին, Պէշիքթաշի մէջ՝ Բըլըճ Ալի, Ուզունճաուվա, Շէնլիք Տէրէ թաղերը, Ա.քարաթ և Շիշլի փողոցները. իսկ Նշան Թաշի մէջ՝ Զիքթէ Պաղալ փողոցը և գաղթականներու թաղը։ Բացումները պիտի կատարուին Վեհ. Կայսեր Դահակալութեան տարեդարձին օրը։

ՖԻԼԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան Վօրուր պահականաւը որ Սեւ Ծով կը գտնուէր առջի օր Պոլիս դարձաւ և Պէյքոզի առջեւ խարսխեց։

ԿԱՄՈՒՐՋՆԵՐՈՒ ՀԱՍՈՒԹԸ.—Բաքէօյի և Ազապգաքուի կամուրջներուն հասոյթները զգալի առաւելութիւն մը կը ցուցնեն գանձանակի դրութեամբ դրամահաւաքութեան սկսուելէն ի վեր։ Օրական 350 ոսկի կը գոյանայ։ Անցեալին մէջ, կ'ըսեն թերթերը, այս հասոյթները բացառիկ օրեր անգամ 240 ոսկին չեն անցած։

ՊՈԼՍՈՅ ՓՈՂՈՑՆԵՐԸ.— Առողջապահական խառն ժողովին Դերման պատուիրակ տօքթ. Մորթման, ծրագիր մը մատոյց Զեռնաս պաշտօնարանին, Պոլսոյ փողոցներուն սալարկումին համար։ Պանտրմայի չրջակայ մեծ քարահանքերէն պէտք եղած բոլոր քարերը պիտի հայթայթէ։ Այս գործը տարեկան 25,000 ոսկիի փոխարէն պիտի կատարէ, ինչ որ արձանագրուած է Քաղաքապետութեան պիւտճէին մէջ, Պոլսոյ բարեզարդման համար։ Այս գումարը անոր պիտի յանձնուի մաս մաս, 5 տարուան մէջ։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Ինչպէս որ երէկի պաշտօնականներով գրուեցինք, Մանասթրի կուսակալ զօր. Ալի փաշա պաշտօնակ եղաւ։ Անոր գործերը փոխանորդաբար պիտի վարէ ընդ. քանիչ Հիլմի փաշա։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, ատիճանի բարձրացում. կրեցին 40 սպաները Եանեայի ոստիկան-զօրաց գունդին, որուն վերակազմութիւնը աւարտեցաւ։ Նոյն բարձրացումը չնորհուեցաւ նաեւ Իբէքի ոստիկան-զօրաց գունդին համար։

—Բուսմէլիի նահանգներու բանտերուն մասին ընդ. քննիչին տեղեկագիրը ընդունելի դատուելով, նորոգութեանց ձեռնարկելու համար հրահանգ տրուեցաւ։

—Հրահանգ տրուեցաւ ընդ. քննիչին, ցուցակ մը պատրաստել, ցարդ աւարտած ճամբաներուն և կամուրջներուն մասին։

—Շաբթուան մը միջոցին Բրէզէրինի գաւառակին մէջ, 7 քրիստոնեայ ոստիկան զինուոր արձանագրուեցան, 53 իսլամ և 7 քրիստոնեայ ալ գիւղապահ։ 19 ոճրագործներ և 100 դասալիքներ ձերբակալուեցան։ Լոմայի մէջ 36 հոգի ձերբակալուեցան։ Բէլէնքայի մէջ 43 քրիստոնեայ գիւղապահ կարգուեցան։

—Սամսանգլուխը անցնելու ատեն, Կրատէթայի մէջ ձերբակալուած Բաբաթօվացի Դասքալ Կեօրկի և ընկերը Բոյքովիցի Զախօ, իրենց երկիրները ղրկուեցան։

ՄԱՆՍՈՒՍԷՆ.— Մովային նախարար ձէլալ պէյ Մախսուսէի վարչութեան հաշիւները քննել կուտայ. նաեւ տեղեկագիր մը պիտի պատրաստուի նոյն վարչութեան հանգստեան մնաուկին համար։

—Բարթալի նաւամատոյցին վերաշինութեան համար աճուրդ մը բացուած է, Մախսուսէի վարչութեան կողմէ։

ՓՆՆԻՉ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ հետզհետէ կը մեկնին իրենց համար որոշուած նահանգները։ Ռոմիայի և Էնկիւրիի նահանգներուն քննիչները Էսկիշէհիր ուղեւորեցան։ Այս մարմինները պիտի քննեն նաեւ զինուորական սպառազինութեանց ի նպաստ տուրքերուն հաշիւները ու գործառնութիւնները։ Հետեւապէս զինուորական սպառազինութեանց Վարչութիւնը հրահանգ ստացաւ քննիչ մարմիններուն հետ յարաբերութեան մտնելու։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ Նախարարութիւնը նկատելով որ վաշխառուներ փոխառութիւններ կ'ընեն դիւաղցիներուն, և ապա կը դրաւեն անոնց հողերն ու կալուածները, հրաման ղրկեց երկրագործական քննիչներուն, որպէս զի արգիլեն այս կարգի փոխառութիւնները, որովհետեւ Երկրագործական Պանքաներէն զատ ոչ մէկը իրաւունք ունի հողի վրայ փոխառութիւն ընելու։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ բոլոր պաշտօնեաներուն հրամաններ տրուեցան որ ուշադրութեամբ հսկեն գիներուն վրայ, և խզուածները և կամ վնասուածները նորոգելու համար անհրաժեշտ զեկոյցները անյապաղ ընեն։ Պաշտօնական պիտի ըլլան դերացուները։

ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ԱՌԵՒՏՐ. ՍԵՆԵԱԿԸ բացառիկ ընդ. ժողով մը գումարից Շբ. օր, Ղալաթիոյ իր մասնաւոր չէնքին մէջ, որուն բացումը կատարուեցաւ։ Նիսաը բանալով նախագահը, Սըր Վիլեամ Վիթալ, երկար ճառ մը խօսեցաւ, գոհունակութիւն յայտնելով 15 տարիէ ի վեր Սենեակին բռնած ընթացքին և առաջդիմութեան վրայ։ Խնդրուեցաւ միաձայնութեամբ Մ. Վիթալէ շարունակել իր նախագահի պաշտօնը։ Ծանուցուեցաւ որ անգլիացի շրջուն վաճառականները կունան Սենեակէն օգտուիլ եթէ անդամի մը կողմէ ներկայացուին և վճարեն 20 ղրուշի տուրք մը։ Ներկաները յետոյ շքասեղան գացին, ուր բաժակներ պարպուեցան Վեհ. Սուլթանին և Էտուարտ թագաւորին կենացը։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղին Տնօրէն Մ. Հիւկենէ, որ Գոնիա գացած էր, դարձաւ։

ՄԵԿՆՈՒՄ.— Երկրագործական նախարարութեան մասնագիտական խորհուրդին նախագահ Արամ էֆ. և Պետական Խորհուրդի օգնական անդամներէն Ահմէտ Ֆէրիտ պէյ, առջի օր Պրուսա մեկնեցան։

—Պոլսոյ նախորդ ռուսական ընդ. հիւպատոս Մ. Լակովսքի երէկ Նիս մեկնեցաւ։

ԳԻՆԵՄՈԼՈՒԹԻՒՆԸ. — Արբեցութիւնը Իսլամներուն արգիլոյ Կայս. Իրատէին համաձայն, Ոստիկանութեան նախարարը չատ մը քաղաքային (սիվիլ) քննիչներ կարգեց ոստիկանական պահականոցներուն համար։ Առանձ գինետունները պիտի պտտին և նստող Իսլամները ձերբակալելով պահականոց պիտի յանձնեն։ Նաեւ գինուվաճառներուն դէմ անփոյթ գտնուող Բօմիսէրներուն անունները պիտի տեղեկագրէն ոստիկանական նախարարութեան։

—Ձերբակալուած գինովները, առաջին անգամի համար իսկ, բանտարկութեան և տուգանքի կը դատապարտուին։ Արբեցութիւնը բաւական վերջ գտած է։

ԹԱՌԱՁՈՒԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ.—Պոլսոյ մէջ Բաուչոի (լաստիկ) գործարան մը հաստատելու տրամադրուեր Տիվալէր փաշա-զատէ Բէյոգ պէյ, Օսմ. անունն ընկերութիւն մը կազմելու համար, երբոյգ անդամ ըլլալով պայմանագրի երկարաձգում խնդրած էր։ Զեռնաս պաշտօնարանը գրեց Բ. Դրան թէ, նոյն ընկերութիւնը կազմելու համար 1½ տարի և գործի ձեռնարկելու համար ալ 2 տարի և 4 ամիս պայմանագրի պէտք է չնորհել, արտօնագրոյ դիրութեան համար. պայմանաւ որ, ան ալ Պանքային յանձնած երաշխաւորութեան դրամը 500էն 1000 ոսկիի վերածէ, և եթէ մինչեւ այս նոր պայմանագրին լրանալը, 1000 ոսկիի չվերածէ, յիշեալ 500 ոսկին դրաւուի, և մինչեւ ետ առնուած նկատուի։

ՀԷՐԻՒՆ գեղը տպնուելու համար Պրուսայի նահանգը գրուած գուլերուն գործածութիւնը լաւ արդիւնք տուած էր։ Որոշուեցաւ այդ միջոցը ընդհանրացնել նաեւ մուս նահանգներուն մէջ։

ԴՐԱՄՆԵՐԸ.—Տելեկրաֆիներ մատուցուեցան ձեռնհաս պաշտօնարանին թէ, օսմ. դրամներու սրիկը չատ մը տեղեր իրարմէ տարբեր ըլլալով մասնաւորաբար կը վնասուի. ուստի իմացուեցաւ ծանուցանել նահանգները որ օսմ. ոսկին գինն է 103 ղ. 30 փր. մէճիտիէն 19 ղ. և մանր դրամները նոյն համեմատութիւնը ունին։ Զեռնհաս պաշտօնարանը հիմա կը բանակցի նահանգներու եկամտական պաշտօնեաներուն հետ՝ գիտնալու համար թէ դրամները ինչ գիներով չրջաբերութեան մէջ են։ Բանակցութիւնները երբ աւարտին, հարկ եղածը պիտի գործադրուի։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԶԵՂՇՈՒՄ.—Բէօրբիլիի զաւառակին տուրքերու հաւաքիչներէն Էմին Զաֆուչ, Հաչըմ էֆ.է 400 ղր. աւելի գանձելով իւրացուցած ըլլալուն համար, դատաստանի ենթարկուեցաւ։

—Նոյն զաւառակին կրթական քարտուղար Նէշիպ էֆ.ի զեղծումներուն համար քննութիւն մը պիտի կատարուի։

ՈՃԻՐ.—Առջի գիշեր, Պոլիս, Բէշէճէլիի թաղը բնակող Ֆայիզ էֆ. նպարավաճառ Միխայիլ ոշկիրա Անաստասի հետ վէճի կը բռնուի վարունգի խնդրի մը պատճառով։ Ֆայիզ էֆ. ագեղ խօսքեր կ'ընէ։ Անաստաս բարկացած, Ֆայիզ էֆ.ն կ'ապտակէ և դաշոյնն ալ քաշելով ծանրապէս կը վիրաւորէ զայն։ Դաշոյնը գանուած չըլլալով, ոճրագործը կ'ուրանայ յանցանքը, որ հաստատուած է վկայով։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ.—Անցած գիշեր, Եիւքսէք-գալաբրրմի Զիւրէֆա փողոցը իրարանցում մը տեղի ունեցաւ արձակուած երեք հրաղէնի հարուածներէն։ Շաքիր անուն գաւարիապուտ մը, որ հանրատան մը մէջ իրեն տարփուհի ընտրած էր Էվլէնիա անուն աղջիկը և կարգ մը այդօրինակ անբարոյութեանց մէջ թաղուած էր, նոյն գիշեր Գարամանցի Թանաչի կապելային մէջ կ'սկսի խմել։ Նաքը դուրս կ'ելլէ, մինչեւ ժամը 9 չրջանը կ'ընէ բոլոր Ղալաթիոյ գինետուներուն և կը հասնի Զիւրէֆա փողոցը։ Հոն հանդիպելով ի տես Շաքիրի էֆնը կուգայ և կ'սկսի հրաղէն պարզել ի պատիւ սիրականներուն։ Բայց տեղին ոստիկանները այս արբշիռ մարդը ձեռք անցընելով ոստիկանատուն կը ղրկեն։

ՍԻՐԱՅԻՆ ՈՃԻՐ.—Ղալաթիա, Շերպէթճանէ փողոցը, Միլիցա անուն հանրակինը նստած էր տան դրան առջեւ։ Այս միջոցին լաքէրնանի Ֆօթի մօտեցաւ անոր և յանդիմանելով ու պատճառները հարցնելով թէ ինչո՞ւ դրեթէ բնաւ չեն խօսիր, բայց նոյնպէս չեն ալ խորհիր. կարծեմ երբ մենք հոս չըլլանք, դգուանքներով իրար կը փարատեն։

Այսպէս էր բոլոր աշխարհի ալ կարծիքը։ Նոյն իսկ եղաւ որ Թերէզ և Լօռան իբր ամիսար ընտանիք ցոյց տրուեցան։

Բոլոր Բօն-Նէօֆի բաւաժը կը գովէր այս սէրը, անվրդով երջանկութիւնը, և երկու ամուսնացողներուն յաւերժական մեղրալուսինը. մինակ իրե՛նք գիտէին որ Քամիլի գիակը կը պառկէր իրենց միջեւ, իրե՛նք միայն իրենց դէմքին հանդարտ միսերուն տակ կ'զգային այն ջղային կծկումները որոնք, գիշերը, անուշիօրէն կը պրկէին իրենց դնդերները, դիմագծութեան խաղաղ արտայայտութիւնը վերածելով ցաւագին և դաշ դիմակի մը։

ԻԵ.

Զարս ամիս ետքը, Լօռան մտածեց քաղել այն չարերը, զորս մտադրած էր ամուսնացած ատեն։ Հարսնիքէն երեք օր ետք պիտի ձգէր կինը և պիտի փախչէր Քամիլի տրուականին առջեւէն, եթէ չանը զայն գամած չըլլար բաւական խանութին մէջ։ Սարսափի այս գիշերները կը սանձէր, զինքը խեղդող անձկութիւններուն մէջ կը մնար, չկորսնցնելու համար իր ոճրին օգուտները։ Թերէզը ձգելով թշուառութեան մէջ պիտի իյնար դարձեալ, բանդառուէր պիտի իր պաշտօնը պահելու. անոր մօտը մնալով, պիտի կրնար ընդհակառակը դոհացնել իր ծուլութեան ախորժակը, հեշտիւ ապրիլ առանց բան մը ընելու, այն հասոյթներուն վրայ, զորս Տիկին Ռաքէն իր կնոջը անուան նուիրած էր։

Գուցէ ըսուի թէ Լօռան կրնար ինքզինքը ազատել 40,000 ֆր.ով, եթէ երբեք այդ բանը կարենար իրագործել. բայց ծեր փերեզակուհին, Միչոյի խորհուրդով խոհեմութիւնը ունեցած էր պահպանելու հարսին իրաւունքները՝ կնքուած պայմանագրին մէջ։ Երիտասարդը այսպէս Թերէզին կապուած մնաց ուժեղ կապով մը։

Իր ահաւոր գիշերներուն փոխարինութեան համար գոնէ, կ'ուզէր ինքզինքը ձգել երանոտ դատարկութեան մը մէջ, լաւ ուտելով, տաք հագուելով և գրպանին մէջ անհրաժեշտ դրամը ունենալով իր քմահաճոյքներուն գոհացումին համար։ Այս փոխարինութիւնով միայն, կը հաւանէր պահպանիլ խեղդողին դիակին հետ։

(Շարունակելի)

ԹԵՐԷԶ ՌԱՔԷՆ

ՀԵՂԻՆԱՆ
ԷՄԻԼ ԶՈԼԱ

ԻԴ.

Իրենց բոլոր ճիգերը ձգտեցան Տիկին Ռաքէնը պահել առողջութեան մը մէջ, որ իրենց համար այնքան թանկագին էր։ Բժիշկ կանչեցին, խնամք տարին, և նոյն իսկ հիւանդապահի այս արհեստին մէջ մոռացում մը գտան, գոհացում մը, որ անոնց եռանդը կրկնապատկեց։ Զէին ուզեր կորսնցնել երրորդ մը, որ գիշերները տանելի ընել կուտար իրենց։ Զէին ուզեր որ ճաշասարը, ամրողջ տունը. իրենց ննջասենեակին պէս դմնէ և անգութ ըլլար։ Տիկին Ռաքէն չատ յուզուեցաւ իրեն ընծայուած փութկոտ խնամքներէն։ Արցունքներով ինքզինքը կը ծախսարէր զանոնք միացուցած, իր 40 այսչափ հազար ֆր.ը անոնց ձգած ըլլալուն համար։ Իր զաւկին մահուընէն ետք երբեք չէր կրցած գուշակել այդ օրինակ գորով մը իր վերջին ժամերուն մէջ, իր ծերութիւնը անուշցած էր զաւակներուն գուրգուրանքէն։ Զէր զգար անողոք անդամալուծութիւնը, որ ամէն բանի հակառակ, ամէն օր զայն ա՛լ աւելի կը թմրեցնէր։

Այսու հանդերձ Թերէզ և Լօռան կը պահէին իրենց կրկնակ էութիւնները։ Անոնց իւրաքանչիւրին մէջ երկու անհատ կար որոշ.—Ջղային և զարհուրուտ էակ մը, որ կը դողդողէր երբ մայրամուտը իջնէր, և թմրած ու մոռացկոտ էակ մը, որ հեշտիւ կը շնչէր, երբ արեւը սկսէր ծագիլ։ Երկու կեանք կ'ապրէին. անձկութենէն կը պոռային քով քովի մինակ եղած ատենին, և մեղմօրէն կը ծիծաղէին երբ լաւմութեան մէջ էին։ Իրենց դէմքը, ամէնքին աչքեւ երբեք չէր մասներ այն տառապանքները, որ զանոնք կը յաշոտէր մենութեան մէջ. անվրդով և երջանիկ կ'երեւէին, բնազդօրէն կը պահէին իրենց տառապանքը։

Ցորեկը անոնց այսքան հանդարտութիւնը տեսնող ոչ մէկը կրնար կասկածիլ թէ, ամէն գիշեր զգայնաբութիւններէ կը ցնցուէին անոնք։ Երկինքէն օրհնուած ընտանիք մը կը նկատէին, չնորհաւորելի կեանքով մը ապրող։ Կրիվէ մարդահաճօրէն զանոնք զոյգ տաճարկներ կը կոչէր, իսկ ծեր Միչօ յաճախ կ'ըսէր.

—Երջանիկ են սա սիրահարները.

Ի. Ս.

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՌ 107

ՎԱՅՐԵՆԻՆԵՐՈՒ ՆԱՒՊԵՏԸ

Վ. Է. Պ

ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԿԱՆԵՐՈՒ

64.

Պայքարին ծրագիրը

Խրախուսուն թեթուեց գլուխը և ողջունեց ժպտագին այն զուարթ խումբերը որոնք անցած տեղը շարուած կը ծափահարէին ու կը պոռային «Կեցցէ Շելլին։»

Այսպէս հասաւ մինչեւ Բապլիսս։

Զիւն վար իջաւ, Բապլիսցին սանդուղներէն վեր եկաւ և դէպի ամբիսը դարձաւ։

Ամբողջ հրապարակը լեցուն էր ըլլուխներով։ Բոլոր տուներու պատուհաններէն գլուխներ կ'երեւային, ամէնքն ալ խանդավառ վիճակի մէջ ուրախութեան ցոյցերով։

Տօն Թատէօ տեսաւ որ ժողովուրդը քանի մը խօսքեր կ'ասպասէր իրմէ։

Նշան մը ըրաւ։

Բազմութեան մէջ խոր լռութիւն մը տիրեց։

—Սիրելի քաղաքացիներս, ըսաւ Տօն Թատէօ բարձր, յստակ և որոշ ձայնով մը, սիրոս յուզուած է այն արտակարգ համակրութենէն զոր ինծի կը յայտնէք։ Իմ վրաս ունեցած յոյսերնիդ պիտի պահեմ։ Մինչեւ պիտի տեսնէք ինծի առաջին կարգը բոլոր անոնց որոնք կը պայքարին ձեր բարիքին համար։ Միայն կը խնդրեմ որ ամէնքնիդ ալ հրամաններուս հետեւիք։

Այս բանախօսութիւնը չերամպէս ծափահարուեցաւ։

Տօն Թատէօ մտաւ ներս, ուր գըտաւ երեւելի ներկայացուցիչներ իր ժողովուրդին, որոնք ոտքի ելան ու յարգանքով խոնարհեցան։

Տօն Թատէօ ո'ւրքան մտրճուած էր ժողովուրդին խանդավառութեանը մէջ, այնքան աւելի իր ուժերը տեղը եկած էին։

Մտաւ հանդիսականներուն մէջ և զանոնք նստելու հրաւիրելով։

—Ուրախ եմ, որ ըսաւ հոս ժողոված էք։ Պիւսթամէնթէ զօրավարը Անթիկաուէլին հետ դաշնադրութիւնով մը կապուած է։

Առօքանցիներէն աղատուելէն ետքը՝ անոնց մէջ եկաւ ապաստանեցաւ։ Բիչ առնէն պիտի տեսնենք զինքը, գլուխը իր կատաղի պատերազմիկներուն։ Ցանդուցն փորձ մը միայն կրնայ մղի աղատել, բայց այս փորձը կարենալ ընելու համար օրինաւոր իշխանութիւններ պէտք է ունենալ։

Ասոր վրայ Տօն Կուէկօռիս մօտեցաւ ու

—Տօն Թատէօ ոը Լէօն դուք մեր գլխաւորն էք, ու ասիկա ոչ թէ քանի մը քաղաքացիներուն խօսքն է, այլ ամբողջ քաղաքին։

Անկէ ետքը, ներկայները ոտքի ելան ու խնդութեամբ պոռացին։

—Կեցցէ Տօն Թատէօ ոը Լէօն։

—Շատ աղէկ, ըսաւ Տօն Թատէօ ժպտագին, հիմա աղաս կ'զգամ ինքզինքս գործելու այն կերպով որ օգտակար է ամբողջին համար։

Ներկայները նորէն իրենց տեղերը նստան և լռութիւնը վերահաստատուեցաւ։

—Բաղալլէռս, ըսաւ Տօն Թատէօ, ըսի թէ յանդուգն փորձ մը մինակ կրնայ փրկել մեզի։ Դուք կը ճանչնաք մարդը, գիտէք թէ անիկա քանի զօրավարի մը անկ եղած յանկութիւնները ունի, ուրեմն թաց տեղ չի պառկիր։ Գալոյ Անթիկաուէլին, անիկա ալ յամառ մէկն է, անչափ փառասիրութիւնով մը օժտուած։ Այս երկու մարդիկը, միւսնոյն չահերով միացած, կրնան մեզ վտանգել, հետեւաբար պէտք է որ ատոնց երկուքն ալ հալածենք։ Ահա թէ ինչ կ'առաջարկեմ, եթէ ըսածս յարմար չէք դատեր, ես կը յարմարիմ մեծամասնութեան ձայնին։

Այս համակրական խօսքերուն վրայ, լռութիւն և ուշադրութիւն կրկնապատկուեցան։

Շարունակեց

—Մեր ուժերը պիտի բաժնենք երկու մասերու։ Առաջին մասը պիտի երթայ յարձակիլ Առօքօի վրայ, որ մեր հակառակորդներուն տեղն է և մեր հակառակորդներուն ուժերը բաժնել, այն կերպով որ անոնք սպասուն անման ջանքեր ընեն։ Երկրորդ մասը որ պիտի բաղկանայ գլխաւորներէն, պիտի երթայ Պիօպիօի վրայ, որպէս զի ձեռք զարնէ Բենսէքսիօնին խումբերուն և Առոքանցիները մտնեն այսպէս երկու սուրի մէջ։

—Բայց, դիտել տուաւ մէկը, ներեցէք Տօն Թատէօ, ինծի անանկ կը թուի թէ ձեր ծրագրին մէջ, չատ կարեւոր բան մը մոռցած էք։

—Ինչ բան։

—Բայց մինթէ Վալտիվիոյ նահանգը աւելի կարեւոր չէ՞։

—Կը սխալիք, պարոն, ահա թէ ինչու, որովհետեւ դուք հոն անցած դարձած դէպքերը առաջուան դէպքերուն վրայ կը չափէք։

—Անտարակոյս։

—Ահա թէ ուր է սխալը։ Երբ Տօն Բանքօ Պիւսթամէնթէ Վալտիվիան կ'ուղէր, պատճառն այն էր որ այս գաւառի իր հեռացած ու առանձնացած դիրքով, զօրավարին կրնար ծառայել իբրեւ պատերազմի մթերանոց և ուր կրնար հաստատուիլ ամրապէս, չնորհիւ իր Հնդիկ դաշնակիցներուն, յետոյ դուրս ելնել անկէ հետզհետէ նուաճելու համար երկրին մնացած մասը։ Այս ծրագիրը կատարեալ պէս յաջողուած էր, և մեծ յաջողութիւն կը խոստանար, բայց այսօր խնդիրը բոլորովին փոխուած է։

Զօրավարը այլեւս չի կրթներ երկրին վրայ, օրինաւոր պատերազմ անկարելի է իրեն, հիմա իմ ըսած տեղն է որ և պիտի փորձէ ընել իր ձեռնարկը։

(Շարունակելի)

ԸՆԹԱՑՔ ՆԱԽԱԿՐԹՈՒԹԵԱՆ

Աշխատասիրութիւնք Դր. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ

1. Բնական, Քաղ. և Տեղագրական Համառօտ Աշխարհագրութիւն՝ Տարրական Դասընթացքներու համար։ Գին 100 փարայ։

2. Բնական, Քաղաքական և Ուսումն. Աշխարհ. Մինչին Դասընթացքներու համար. Երդ. տպագրութիւն.— Գին 4 ղրուշ։

3.— Բնական, Քաղաքական և Տնտեսական Աշխարհագրութիւն՝ Բարձր. Դասընթացքներու համար, Դրդ Տպագրութիւն.— Գին 6 ղրուշ։

Ուսումն. Խորհրդոյ Կրթական ծրագրին և մանկավարժական նորագոյն ուղիներուսոյց մեթոտներով պատրաստած սոյն դասագիրքերը որոնք ընդհանուր դնահատութեան արժանացած են, կը գտնուին բոլոր գրավաճառաց և հեղինակին քով, և կը ծախուին չատ դեհաղուցիչ զեղչերով։ 5—1

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

Ա. Տ Ա. Մ Ն Ա Բ Ո Ց Ժ

Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Պիկ Պիր Զեշիտին դիմաց

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Խասքիւղ, Տոլմատաշը փողոց իր ընտկարանը։ Ամէն օր 3—11 դիմաց Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Պէյ-Պիր-Զեշիտին դիմաց։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

Պերա, Սու-Թէրազի Փողոց, թիւ 4 (Թոզաթլեան արհարանի դիմացի փողոցին մէջ)։

ԿԸ ԴԱՌՄԱՆԷ ամէն տեսակ ակռայի և լինտի հիւանդութիւնները, փտած ակռաներու ամենաօտարակ ցաւերը վարկենապէս կասեցնելով քիչ ատենուան մէջ հաստատուն կերպով կը լեցնէ առողջ ակռաներու նման մինչեւ վերջը գործածելու պայմանաւ։

ԲՈՂՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ՄԵԹՈՏՈՎ ոսկիի, բլաթինի և քաղուքի վրայ նստեր, ծանրակուռ և գիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ՝ յոր և նման բնականին։

ԸՍՏ ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ԴՐՈՒԹԵԱՆ՝ փտած և կոտրած ակռաներու արմատները առանց հանելու կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ կը զեռեղէ անոնց վրայ առանց քիմքի ակռաներ և ոսկիէ «քուռօններ»։

Շատ փտած ակռաները և լինտերու մէջ անյաջողած արմատները կը հանուին ԱՒԱՆՑ ՑԱՒԻ։

Հիւանդ կ'ընդունի ամեն օր ժամը 9ից 5 (Ը. ե.), Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

☞ ԾԱՆ.— Ասկէ առաջ գտնուած տունս ուրիշի մը կողմէ վարձուած ըլլալով, չփոթութեանց տեղի չտալուելու համար հրապարակս կ'աղդարարեմ թէ, դարմանատունս բոլորովին ՍՈՒ ԹԷՐԱԶԻ ՓՈՂՈՑ փոխադրուած է և հրապարակի վրայ ուրիշ մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻ։

Տէօրթ միլիմէթրօ թիմուր թէլ 85 պէն քիլօկրամ, պէշ միլիմ. թիմուր թէլ 20000 քիլ., 2 միլիմ. պրօնէզ սիլիսիօ թէլի 3250 քիլ., լէսիմ 1500 քիլ., թիմուրլը պէօյիւք մօտէլ իզոլաթէօր 3000 մատտ, թիմուրսըզ պէօյիւքմօտէլ իզոլաթէօր 1000 մատտ, թիմուրլը օրթամօտէլ իզոլաթէօր 20000, թիմուրսըզ օրթա մօտէլ իզոլաթէօր 6000 մատտ, թիմուր տիրէկէ մախսուս թիմուր բօթրէլլի պէօյիւք իզոլաթէօր 1500 մատտ, թիմուր տիրէկէ մախսուս թիմուր բօթրէլլի օրթա իզոլաթէօր 2000 մատտ, պանտ քեռդրոպ 20000 քիլիր. նիչսաբը 15000 քիլիր., թէբէսի քէնտիրտէն թալանդա քէօմիւրի 20000 մատտ, թալանդա գասէհի 10000 մատտ, լասթիչ հալքա 65000, ինձէ լասթիչլի թէլ 15000 մէթրո, գալլն լասթիչլի թէլ 15000 մէթրո, պիլատը հարէյէ մախսուս լասթիչլի թէլ 5000 մէթրո, Ամերիգան պուրլուսը 480 մատտ, չավուշ էյէսի 480 մատտ, Ինկիլիզ գրսգաքը 480 մատտ, չավուշ իրի 500 թուրա, Բօսթա սթիմբոթը իչուն նիւքսաթէլ մատտն քէօմիւրի 60 մէնտէլթօ

Կէլէէք 1820 սէնտիմ անպար վէ պաղը խուռթութը ճէպտիտ լէվազիմաթլար Բօսթա խթիմպոթնա միւպատա օլունմասագ օլան պալէտատ մըգատար վէ միւֆրէտաթը մուհարբէր եկիկրմի իւչ գալէմ էչեան թէլկրաֆի մէվզրի միւնդասէեէ վաղ օլունաղրընտան, պունլարդն իթապանա թաշիզ օլանարդն նիմունէ վէ չէրտիթինի կէօրմէք վէ տանա զիյատէ թանթիլաթ ալմագ իւզրէ 100մէ 10 հիսապլյա թէէմինաթը նագոտիյէ վէ եսխատ Տէրսաատէթ Թիճարէթի օտասրյա մուգավէլաթ մուհարրիրլիյինտէն մուատտագ քէֆալէթը գավիչէլերինի համիկնէ ճուսատան մասաա պէհէր կիւն թէլէկրաֆ վէ Բօսթա նէզարէթի մէնիլիսը իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

28 թէմուզ 1319

Տեր եւ Տիրոջ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՇՍԷՐԵԱՆ.

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Վարժարանիս նպատակն է տալ մէջ նախարդ մասնակն կրթութիւն մը, հետեւելով Անգլիական ու Ամերիկեան նոյնօրինակ հաստատութիւններու (High School) ծրագրին, նոյն տեսակ ուսկայն նպատակաւորելով երկրին պահանջները՝ մասնաւոր խնամք կը տարուի տոնական ու պետական լեզուներու և գրականութեան, ինչպէս նաև գիտաներէն։

Աշակերտն պարտի կարգերէն սկսելով կարգ մը դասեր կ'աւանդուին Անգլիերէն լեզուով, որպէս զի բոլոր աշակերտներն կանուխէն ընտելանան Անգլիերէնի։

Տնօրէնը Տօքթ. Զէմպրոն կ'աւանդէ Տոմարագրութեան դասը որ մասնաւորապէս կը յարմարցնէ ընտանեաց դարձեալ գործնական կեանքի։

Առողջապահութեան դասը կ'աւանդէ վարժարանին բժիշկը, որ միանգամայն մօտէն կը հսկէ բոլոր աշակերտներուն առողջութեանը վրայ։

Գիտական ճիւղերու դասախօսութիւնները արդիականորէս հմար՝ վարժարանը ունի պիտանի ու անհրաժեշտ գործիքներու ընտիր հաւաքածոյ մը։

Նրակառոյց նպատակայարմար չէնքը և նորատաց ընդարձակ հողերը՝ ամէն ժամանակ աւելի նպատակաւոր են աշակերտներու հանգստութեան և առողջութեան, զեղը լալով որդին հանրածանօթ՝ իր մաքուր օդովն ու գեղեցիկ տեսարաններովը։

Վարժարանիս վճռաբանումը (24րդ Տարեշրջան) տեղի պիտի ունենայ սեպտեմբեր երեքին ալգիրակա։ Տարեթուականն է 16 Օգ. ոսկի։ Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել անձամբ՝ Պայրաղ-Հասաղ, կ. Պոլիս, կամ նամակով՝ Տնօրէնութեան, Պարտիզակ։ 10—15

ՍԵՓ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԵՐԶԱԿ ՆՇԱՆ ՍԼԷՄՇԱՀԵԱՆ

Երկար տարիներէ ի վեր հրապարակին վրայ ծանօթ Ալէմշահեան եղբարց ընկերութիւնը իր լաւ գործանութեամբը յաճախորդներու գնահատման արժանացած է։ Սոյն ընկերութիւնը այս անգամ լուծեալ ըլլալով Նշան Ալէմշահեան իր մասնաւոր վաճառատունը հաստատած է Բերա Մեծ Փողոց Պօն Մարշէին կից և Օսմ. Պանքային մասնաճիւղի դէմ, 350 թիւ Ապարդմանը։ ամէն եղանակի յարմար թէ գաղղիական և թէ անգլիական ամէնէն դիմացկուն և գեղեցիկ տեսակներուն պէսպիտութեամբը ընտիր սուիդէնի ճոխ մթերք մը պատրաստ կը գտնուի։ այս վաճառատունը արուեստին կատարելութեամբ և գիներուն դիւրամատչելիութեամբ ուրիշ հռչակաւոր վաճառատուններուն հետ միչտ մրցման մէջ լինելով կը հրաւիրեն ք արուեստասէր պատուելի հասարակութիւնը որ հաճի անգամ մը ուշադրել։ Հոն վստահ ենք թէ գոհ պիտի լինին թէ գործերուն նրբութենէն և թէ նիւթերուն առատութենէն։ 20—31

ՍԵԼԱՆԻԿԻ ՊԱԼՔԱՆ ՊԱՆԻՐԸ

ԲԻԻՍԿԻԻԼԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒՆ

Կ. Պոլսոյ, Իսքէնտէրի, և Իզմիրի հրապարակներուն վրայ շատ յարգի է Սելանիկի Բիւսկիլեան եղբայրներուն չինած Պալքանի խաչէր պանիրը։

Պանիրի առեւտրով զբաղողները կրնան դիմել Սելանիկի Բիւսկիլեան եղբարց հասցէին։ Մինչեւ մէկ սէնտ և աւելի յանձնարարութիւն կ'ընդունի, փոխարէն էֆվալցօ քաշելով։ Մէկ երկու անգամ ծանօթանալէ վերջ, սպառման համեմատ, կարելի է էռեֆի ընել։ Մարանքի մառքան է P F, աման և համեղ։

Պոլիս, կեդրոնատեղին է Պալքք Բազար, Սթէֆան Բալըն օղլու և Ընկ։

Դիմեցէք եւ գոհ պիտի մնաք

ՇՔԵՔԱՐԱՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Դումգիւրու 27 եւ Պալի-Փաշա 50

ՀԻՒԱՆ Է Ֆ. ՏԱՎՈՒՏԵԱՆ՝ իր երկար փորձառութեամբը արդէն շատերուն ծանօթ ՇՔԵՔԱՐԱՎԱՃԱՌ մըն է, և թէ վերջերս Եգիպտոս և Եւրոպա այցելած ու արհեստին ինչ ինչ կէտերը մօտէն ուսումնասիրած ըլլալով, իր վերոյիշեալ խանութներն և գործատուները արիւստին էն վերջին պահանջմանց համաձայն կատարելագործած է, այնպէս որ կարելի պիտի ըլլայ գտնել հոն հարմանեաց, անուան տոնախմբութեանց և խրախճանութեանց համար ազգային և եւրոպական ամէն տեսակ բնտիր շալարեղէններ, անուշեղէններ և ըմպելիներ, բաթիսրոթի վերաբերեալ խմորեղէններ ու ֆէնոն։

Թէ ի Պոլիս և թէ ի գաւառս յանձնարարութիւնք կը կատարուին ամենայն ճշտութեամբ և փութով ու % 30 գոհացուցիչ զեղչով։

Բերել տուած է նաև զարդարուն անդուսէ ֆանդէզի տաւիրներ և թղթերու մեծ մթերք մը։

ՆԻՔՕԼԱՔԻ ԲԱԲԱՏՕՊՈՒԼՕՍԸՆ

ԽԱԼԻՍ ՉԵՔԵՐՈՒՆ ԵԱԴԸ

ՄԱՄՈՒԼԱԹԸ ՕՍՄԱՆԻԵՆ

Հիւքիւմէթը Սէնիյէնին իմթիյազը մախսուսքնը հարզ երգանմը վէ սիւզիւլմիշ զէյթունն եաղը վէ խալիս սապոն ֆապրիգասը

Պաճնոյսա Էսոր Իսիէէսիճնէ

29 նուամբրոլը մաղազա

Մամուլաթը Օսմանիյէ նամըլա մէվզդի ֆիրսխթա վարզ վէ ուսուլը ֆէնէ մուվաֆֆզ սուրէթաէ թագթիր վէ իմալ խարիմի օլան զէյթուն եաղը վէ սապոնլարընմզատան էնալիի միւթէպէրէ վէ միւհթէրէմ միւլթերիւերիմիզ նէզարնտէ գազանմըզ օլաուղընմզ իթթիպար վէ էհնանը թէվֆիճհէնին պիր գաթ տահա թէզեիտի զըմնանա մէսարիֆաթը քիւլլիյէ իմթիյարլը էմթաա մէզգիւրէի օն ալէրէճէտ վէ մուգթէզիյաթը ֆէննիյէ տարիէսնէտ իմալ իթթէք ֆիքրիյէ պու տէֆա էվրոպատան միւճէտտէէն վէ եէնի սրսթէմատ մարքնտար ճէլպ իթտիրամ. պու վէճհէկէ ֆէվզէլատէ օլարագ իսթինար վէ իմալ իտիլն խալիս զէյթուն եաղլարմ իմթիյազ ալէտմէթինի հավի վէ մէօրը զաթիյէմ իլէ մէմուր չիչէլեր վէ պիր գըյէէն օն գրյէլիգ թէնէքէլեր տէրունինտէ քէլէվվէլ գրյէրի 8 ղչ տան վէ քէզալիգ համամ վէ էլ եբգանմասընա վէ չամաչրբա մախսուս սաֆի զէյթուն եաղընտան մամալ սապոնլարդմ տարի մէզգիւր մաղազասմզդան վէ չէհրի միզին պէօյիւք պագգալ տիւքքեանլարընա ֆիրուխթ իտիլմէքտէ տիր։ Էմթաա մէզգիւրէ, սարիլերի իլէ մուգայէտ պուլյուրլար իսէ սարֆիյաթա նըսֆ նիսպէթինէգի մէնֆաաթը հուսուլի թէզատիւր իտէր. թէհրիպէսի իսէ մազազամզդան պիր չիչ էվ պիր բաքթի զէյթունեաղը էվ սապոն իչիրա վէ իսթիմալ վէ ֆէնէնն թագթիր վէ մուալեյնէսիլէ թէհգագ իտիճէկի կիպի, ֆէնէ թաթիպէնէ պատէյմատյէնէ աքսիհինի իսպաթ իտէն զէվաթա տարի 100 լիրա իքթամիյէ վիրիլեճէկի արզ ու իլան օլունուր։ 48—16

ՆՊԱՍՏԻՊ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՌԱՋԻՆ ԴԻՐՔ

ԳԱՂԻԵՐԻՆԷ Ի ՀԱՅ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ի ՊԷՏՍ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

Յօրինեց՝ Դ. Ֆ. ՊԷՔՊԷՔԵԱՆ

Դ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Նեղութեան ապացոյցը եղած է Նախորդ երկու տպագրութիւններուն քիչ ժամանակի մէջ սպառիլը և չատոնց ի վեր երրորդին անհամբեր սպասուիլը, այս անգամ վերստին տպագրութեամբ ի լոյս կուգայ։ Մէթոտը, որով աշակերտին ներկայացուած են թարգմանուելիք հատուածները, կը դիւրացնէ առաջին դժուարութիւնները՝ իւրաքանչիւր ընթերցուածի հետ տալով նաև բառերու նշանակութիւնները, ոճերու բացատրութիւնները և դժուարին մասերու թարգմանութիւնները։ Հնդարձակութեան և դժուարութեան համեմատ աստիճանաւորուած են կտորներ, ու զբաղոկին վերջը փոքրիկ բառարան մը դրուած է վերջին մասին ծառայելու համար։ Առաջին մասերու մէջ դրուած է նաև բառերու արտասանութիւնը։

Այս դասագիրքը՝ նոր տպագրութեան առաջարանին մէջ ցոյց տրուած եղանակին հետեւողութեամբ գործածուելով, կրնայ չատ օգտակար գործիք մը դառնալ ուսուցչաց և ուսանողաց ձեռքին մէջ։

Գրքին բոլոր իրաւունքը Պատ. Հնդինակին կողմէն վերանձնապար նուիրուած է Նպաստաց Ցանձնաժողովոյ անուանին։

Գինը զեղչուած է 3 ղրշ.։

Վարժարաններու գոհացուցիչ զեղչ կը տրուի։

Կեդրոնատեղին է՝ Ա. ՊԻՊԷՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆԸ, Կ. Պոլիս, Պապը Ալի Ճաստէսի, Թիւ 12 2—10

ՏՔԴ. Ց. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԲԺԻՇԿ ՄՇՐԲԻ, ԳԱՂԴԱԿԱՆ ԱՒՏԻ, ԱՑՐԵՐՈՒ ԵՒ ՏԻՆԵՐՈՒ ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒՆ. ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Թիչեալ բժիշկը, որ 15 տարի չարունակ պաշտօնավարած է Գասթէմունիի նահանգին հիւանդանոցներուն մէջ ար վերոյիշեալ հիւանդութիւնները այնչափ տարածուած են, և որ 5 տարիի չափ ալ Եւրոպայի այդ հիւանդութեանց յատուկ նշանաւոր հիւանդանոցներուն մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարած է, և գործնական փորձեր ըրած է և այս կերպով նոյն հիւանդութիւններու բուժման ամենավերջին մեթոտներուն մէջ ձեռնհասութիւն ձեռք բերած, այժմ հաստատուած է Բերա Պէօյիւք Բարմագ գաբու թիւ 10 տունը, և կէս օրէն մինչեւ ժամը 11 կը գտնուի Պոլիս, Պազէճ գափու պահականոցին դիմացը, Փիւլիւքեան դեղարանը, ուր կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները, որչափ ալ հինցած ան ատանը։ Ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները։ 100—69

Ա. Զ. Դ.

Ղալաթիա, Թոփհանէ-Ճատաղ Նորօ Օթեանի Տնօրէնութիւնը պատիւ ունի ազդարարել որ տասնուվեց տարէի ի վեր կը շարունակէ։

Ա. Գործ գտնելու համար թուրքիոյ գաւառներէ և օտար երկիրներէ Կ. Պոլիս եկող արհեստաւոր, գործաւոր և ապասաւոր գասակարգի ճամբորդները պատսպարել, իրենց վիճակին համեմատ, սենեակ կամ անկողին տալով, և կերակուրնին հոգալով։

Բ. Օր առաջ տեղաւորուելու համար ամէն կարելի դիւրութիւն հայթայթել։

Գ. Անյաջողութեան պատճառաւ, թուրքիոյ ուրիշ քաղաքներէ փոխադրուիլ փափաքողներուն օգտակար և կարեւոր տեղեկութիւններ տալ, և ճամբորդութիւնն կամ յետադարձին դիւրացնել։

Այս ամէնը, օթեանի պարզ վարձքով մը, ամիսը 90 ղրշ. օրը 5 ղրշ։

Վարձակալ-Տնօրէն

Տ. ԼՈՒԹՖԵԱՆ

24—19

Լ. ՔՕՆՖԻԱՆՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ. ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵԱՆՔԻ ԴԷՄ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1844ԻՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Երաշխ. դրամագլուխ	56,000,000 Քրանկ
Միջնեռ 1904ի վերջը վճարուած վնաս	101,720,000 »

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Երաշխ. Դրամագլուխ	36,000,000 Քրանկ
Միջնեռ 1901ի վերջը վճարուած վնաս	25,000,000 »
Ապահովագրուած գումար	321,000,000 »

Ընդհանուր ծովային ապահովագրութիւն հիմնեալ 1818ին

ԼԱ ՔՕՆՖԻԱՆՍ, կը գտնուի Ֆրանսայի կառավարութեան և չորս պատկան ժողովներու քննիչներուն տակ։

Այս վաղեմի ընկերութիւնը գրեթէ ամէնէն մեծ վարկը կը վայելէ ամէն կողմ, որուն գործառնութեանց և վճռաբերութեան վրայ գաղափար մը առնելու համար հոս թուենք մէկ քանին այն հանրաճանաչ մեծ հաստատութիւններէն, որոնք ապահովագրուած են ԼԱ ՔՕՆՖԻԱՆՍի։

Ֆրանսայի նահանգներու և գաւառներու կարգ մը պաշտօնատուններ՝ զատ, Բորիգի՝ Օրլեան, Վասվիլ, Նուվոթէ, Ա'պիկիւ, Ֆոլի-տրամթիք ուրիշ բազմաթիւ թատրոններ։

Պօն Մարշէն, Լուվրի վաճառատունները, Բիկմարիոնը, Բրէնթանի, Որ Ժառանիէռի, Օթէլ տը Վիլի և Սամարիթէնի մեծ վաճառանոցները։

Պանք տը Ֆրանսի մասնաճիւղերը, Բրէտի Ֆոնսիէն, Բրէտի Լիոնէն, Ֆրանս. մեռադներու, քիմիական արտադրութեանց ընկերութիւնները, Ֆրանսայի Կեդր. Դեղարանը, Լուսոի հանքերը, կենդրոնական պարկը և.։

* * *

Այս պերճախօս թուումներէն ետք, ա'լ աւելորդ է խօսիլ այս ընկերութեան վրայ, որ, ինչպէս ըսինք, ամենամեծ վարկ մը կը վայելէ ամէն կողմ։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է ՔՈԼԷՏԻ ԼԻՈՆԷՆ

ԼԱ ՔՕՆՖԻԱՆՍԻ Պոլսոյ կողմի գործակալութիւն

Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Պէօյիւք Եըլտըզ խան, թիւ 14։

ԳԱՌՆԻԿ ԱՃԱՌԵԱՆ

Որ միանգամայն Պ-լսոյ կողմի գործակալն է COMPAGNIE D'ASSURANCE GÉNÉRAL MARITIME (Ընդհ. ծովային ապահովագրական) Ընկերութեան։

Մանրամասն ամէն տեղեկութիւն ճանուցեալ կը տրուի բոլոր դիմողներուն։

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱԱԳԻՐ ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER MANIFACTURING Co.

ՍԻՆԿԷՐի կարի մեքենաները գուտ անգլ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատ են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարներն լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և չքագրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր՝ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

ԲԵՐԱ՝ 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 և 343 կրկին։ 2. Մեծ փողոց, Կալաթա Սէրայի դիմաց։

ԿԱԼԱԹԱ՝ 1. Սինկէր խան, Թիւնէլին ետեւ։ 2. Թրամվէյի կայարանին դիմաց։

ՊՈԼԻՍ՝ 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։ 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։

ՍԿԻՒԹԱՐ՝ Զարլը պոյը թիւ 120։

ԴԱՍԵՐԸ ԵՒ ՆՈՐՈՂՈՒԹԻՒՆՔ ԶՐԻ

Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի, Բերա, Մեծ փողոց թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը։

Կեցցեներէն գգուանալու համար վերի նին նշանագրութիւն բնէսլ է։

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԵՆԱՑ, ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒ

ԿՅՍ. ԹԱԳ. ՍՈՒԱՆՋՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Ի Վ. ԻՒՆՆԱ 1860ԻՆ

Գրասենեակ Հաճօրլու խան, թիւ 52, 53, 54, 55, 56

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Գ. ՖԵՐԱՏՅԱՆ

Ֆէնիքս Օթրիշիէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը.—

35 տարեկան մէկը որ կ'ուզէ ապահովագրուիլ Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութեան 20000 ֆր.ի և քսանեակնեակ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրք. պիտի վճարէ. ու պայմանաժամուն պիտի ստանայ 31266 ֆրք. հնչուն դրամ ամբողջովին։ Իսկ եթէ մեռնի զոր օրինակ, 10 տարիէն իր ժառանգորդները անմիջապէս պիտի ստանան 21314.62 ֆր.։

Այս ամէն գումարներ ԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, և Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումն կ'երաշխաւորէ իր բոլոր